

Muž ctnostného života, mravů přísných, nehledící na svůj zisk

Název emise: Osobnosti – Mistr Jan Hus

Den vydání: 17. 6. 2015

Platnost: ode dne vydání ve styku tuzemským i mezinárodním až do odvolání

Hodnota: 13 Kč; kat. č. 852

Rozměr známkového obrazu: 23 x 40 mm

Výtvarný návrh: Vladimír Suchánek

Liniová kresba: Miloš Ondráček

Tisk: Poštovní tiskárna cenin Praha

Druh tisku: OF s liniovou kresbou

Tisková forma: 4x 50; **Náklad:** 1 mil.

FDC: OF v barvě černé; vytiskla PTC Praha

Náklad: 3.600

I proto jsem čekal, že letošní 600. výročí mučednické smrti velikána bude připomenuto aršíkem, samozřejmě co největším, s nominálem pokud možno 600 korun, aby ta dvě čísla spolu hezky souzněla. Co čekal – já se toho doslova obával, a už jen pomýšlení na to mi bylo protivné. Vydavatel a Česká pošta mě ale překvapili. Vyšla jen jedna známka, v základní a nejpoužívanější nominální hodnotě 13 korun, zhotovená „plebejským“ ofsetem. Už tahle neokázalost svědčí o tom, že ti, kdo emisi připravovali, o věci přemýšleli, měli cit pro proporce, a Husa, volajícího po skromnosti, neutopili v pozlátku.

Slova uvedená v titulku o Husovi pronesl konzervativní historik V. V. Tomek a citoval je T. G. Masaryk, člen výboru Spolku pro zbudování pomníku JH, v žádosti k pražské městské radě, „*aby pro pomník Husův ráčila dáti místo, a to Malé náměstí staroměstské*“. To bylo v roce 1890 a podnětem k připomenutí Husovy památky byl výrok Karla Schwarzenberga o husitech jako bandě lupičů a zhářů... Pomník byl postaven až po čtvrtstoletí, v roce 1915, k pětistému výročí Husova upálení. Od té doby nás dělí další století.

Zabývat se v tomto článku životem a dílem Mistra Jana by bylo nošením dříví do lesa. Učili jsme se o něm ve škole, viděli dávný Vávrův film se Zdeňkem Štěpánkem v hlavní roli, i současnou Kantůrkové a Svobodou trilogii v České televizi (mimořádně, kritiky dost strhanou). Hus a základy jeho učení jsou součástí naší národní identity, patří ke zdrojům národního sebevědomí, na němž povstaly obrození a emancipace. Husova výzva „*Hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdy až do smrti*“ nás dojímat a inspiruje i po šesti stoletích. Jeho strašná smrt v plamenech kostnické hranice mnohé našince přivedla k Voltairově názoru, že „*Náboženství vzniklo, když se sešel první podvodník s prvním hlupákem*“ (ale to platí pro všechna dogmatická hnutí, i dnes, a nemusejí se ani nazývat náboženství).

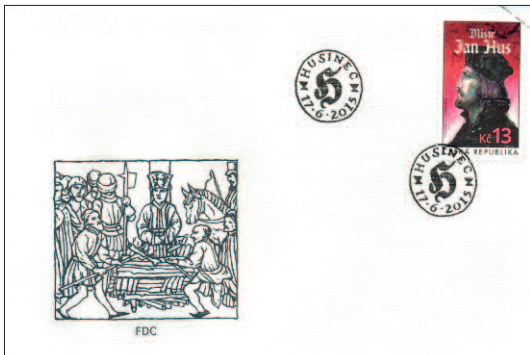
Jan Hus byl bezesporu největší osobností v naší historii – a pokud se nedá měřit velikost, tak Čechem, který nejvíce ovlivnil evropské i světové dějiny. A nemám tím na mysli jen husitství a reformaci, která nakonec ovládla půl Evropy, mluvím i o současnosti, kdy následovníci do všech koutů světa rozprášených Moravských bratří dodnes ovlivňují život milionů členů své církve v několika světadílech, zejména v Africe a Jižní Americe.

Známkou je navíc originální a krásná, na první pohled odlišná od jiných vydání. Svým pojetím historizující i současná najednou, samozřejmě s idealizovaným zobrazením (jinak to ani nejde, skutečnou Husovu podobu neznáme), ale s tou hrdou tváří se můžeme ztotožnit. Zastřený pohled jako by hleděl už za hranici smrti, kterou evokuje rudá v pozadí, utrpení a brzký konec pak symbolizují zelená a fialová ve tváři a vlasech, a vlastně i bílá, „vypadlá“ místa v límcí. Gotické písmo nad portrétem zastupuje minulost, střízlivé písmo pod ním současnost; obě sazby jsou vyváženě umístěny a vhodně barevně provedeny (včetně výrazné červeně nominální hodnoty).

Zvláštní zmínku si zaslouží Ondráčkova liniová kresba, zejména partie kabátce a baretu, přes něž jsem nevěřičně přejel prstem, abych se přesvědčil, že nejde o ocelotisk. Práce tiskárny je v tomto případě příkladná, stojí za to si výsledek prohlédnout pod lupou.

Podle mého názoru jde o nejkrásnější Suchánkovu známku, a to je co říci, protože je to zkušený a dlouholetý pracovník na tomto poli (pochvala samozřejmě patří i Ondráčkovi, o jehož liniové kresbě jsem se už zmínil). Pokud bych měl zmínit malou mušku, tak trochu mi vadí, že ve jménech autorů není mezera za tečkou – to je z gramatického hlediska nesprávné, a na známce velkého reformátora našeho pravopisu obzvlášť nepřipadné. Ale tuhle nepatrnost stejně vidíme jen my, filatelisté, při prohlížení pod lupou, běžní uživatelé poštovních služeb si toho jistě nevšimnou.

Kresebná výzdoba FDC je historickou ilustrací dávné události, na střízlivě provedeném razítku s iniciálou je mi sympatická mírná neformnost obvodové linky, navozující dojem starobylosti. Obojí dobře doprovází známku a napomáhá jejímu vyniknutí.

Co říci závěrem? U mě jednoznačně za jedna - a co za jedna, doslova: Bravo! FB